

SAYI 1 | KASIM 2024

nevâ

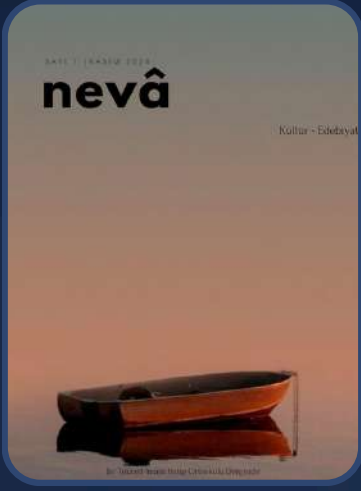
kalır dudaklarda şarkımız bizim...

Kültür - Edebiyat

- Röportaj
- Kadim Şehirler
- Düşüncelerin Işığında
- Direnişin Kalbi: Filistin
- Anadolu'nun Fısıltıları
- Hayata Dair Anekdotalar

Bir Tekneli İmam Hatip Ortaokulu Dergisidir

|Yayın Kurulu:

Sema YAŞAR
Salih ASLAN
Zülküf PINAR
Rümeysa ÇETİNKAYA

|Editörler:

Zülküf PINAR
Rümeysa ÇETİNKAYA

|Grafik Tasarım:

Salih ASLAN
Sema YAŞAR

|İletişim:

@tekneliilkortaokulu
@tekneli2024@gmail.com
Tekneli İmam Hatip Ortaokulu
Viranşehir/Şanlıurfa

Kasım
2024

ÖN SÖZ

Sevgili Okurlar,

Büyük bir heyecan ve özveriyle çıktığımız bu yolda, Tekneli İmam Hatip Ortaokulu'nun dört öğretmeni olarak, hayalden gerçeğe uzanan bir dergi serüvenine başlıyoruz. Elinizde tuttuğunuz bu dergi, yalnızca sayfalara yazılmış kelimelerden ibaret değil; emekle, umutla ve edebiyatın güzelliğiyle işlenmiş bir hatıra.

Nevâ, anlamı itibarıyla "ses" demektir ve bizler bu dergiyle gönüllerden kopup gelen sesleri duyurmayı amaçladık. Adını "Nevâ" koyduğumuz bu kültür ve edebiyat dergisi, öğrencilerimizin ve öğretmenlerimizin kaleminden dökülen duygu, düşünce ve birikimlerin bir yansımasıdır. Edebiyatın derinliği ve kültürümüzün zenginliğiyle ruhumuza dokunan bir eser bırakmak, ardımızda güzel bir iz bırakmanın en saf yoluydu. Her satırda, kalbimizin ve zihinlerimizin yankısını bulacaksınız. Bazen bir şiirin mısrasında, bazen bir hikâyenin satır arasında, bazen de tarihten kopup gelen bir kültür mirasında...

Bu süreçte, öğrencilerimiz araştırmalar yaparak kendi yeteneklerini ve fikirlerini ortaya koyarken, bizler onların çalışmalarını büyük bir özenle görselleştirip baskıya hazır hale getirdik. Amacımız sadece yazmak değil; düşündürmek, hissettirmek ve paylaşmaktır. Bu derginin, ileride yüzümüzde tatlı bir tebessüm bırakacak bir hatıra olması için çalıştık. Ayrıca, öğrencilerimizin heyecan ve emeğini bu platformda sizlere sunabilmek bizim için eşsiz bir mutluluktu.

Umarız siz de bu sayfalarda, bizden ve kendinizden bir parça bulur ve aynı tebessümü hissedersiniz. Keyifle okumanız ve bu yolculukta bizlere eşlik etmeniz dileğiyle...

Neva Ekibi

Bu Sayıda NELER VAR?

04 Röportaj:
Çetin GÖREN
İlçe Milli Eğitim Müdürü

06 Gizli İnci: Niğde

10 Tarihin Sıfır Noktası:
Göbeklitepe

14 Direnişin Kalbi:
Filistin

18 Bir Cengaver Hikayesi:
Mahir

22 Yüzyılların Mirası:
Ata Sporları

26 Doğrusu Ne?

30 Haritaların Gizli Yüzü

05 Tarihin ve Kültürün Buluştuğu
Kadim Şehir: Şanlıurfa

08 Düşüncelerin
Işığında

12 Anadolu'nun Fısıltıları

16 Tarih ve Kültürün
İzinde: Malatya

20 Sur'un Sırlı Sokakları:
Diyarbakır

24 Şifalı Yudumlar

28 İki Deha Tek İlham

32 Hayat Nedir?

33 Alın Bu Bilgiyi Ne
Yaparsanız Yapın

RÖPORTAJ: ÇETİN GÖREN İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜ

Röportaj: Hayrunisa Erdemli- Mehmet Ali Mayda

Bize kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

Ben 1984 Viranşehir doğumluyum, ilkokul ve ortaokulu Viranşehir’de okudum. Ailevi nedenlerden dolayı üç yıl ara vermek zorunda kaldım. 3 yıldan sonra Viranşehir Lisesine başlayıp ardından Dicle Üniversitesinde Türkçe Öğretmenliğini kazandım. Üniversiteden mezun olduğum gibi Viranşehir Demirci köyüne atandım ve çeşitli yerlerde yöneticilik yaptım. 2023 yılından bu yana İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü yapıyorum. Evliyim ve iki kızım var.

Eğitim hayatınızdan kısaca bahseder misiniz?

Eğitim hayatım boyunca hep başarılı bir öğrenciydim. Eğitim hayatımda kitap okumak benim için çok önemli bir yer tutuyor. Kitap okuma alışkanlığım küçük yaşlardan itibaren başladı. Her gittiğim okulda, her yaşımda başarılı oldum. Ortaokuldan sonra üç yıl ara vermek zorunda kaldım, ancak bu süreçte bile kitap okumayı hiç bırakmadım. Kitaplar, eğitimimin en büyük parçasıydı.

Viranşehir İlçe Milli Eğitim Müdürü olarak Viranşehir’in eğitim durumunu nasıl değerlendirirsiniz?

Viranşehir’de eğitim her geçen yıl geliyor. Geçmişte okullar çok sınırlıydı, ancak şu anda 289 okulumuz var. Nüfus artışıyla birlikte okullarda da büyük bir büyüme yaşandı. Merkezde 22 lise, 18 ortaokul ve çok sayıda ilkokul var. Ancak bu kadar okula rağmen hâlâ yerleşim ve altyapı sorunları yaşıyoruz. Mevsimlik tarım işçiliği gibi ekonomik zorluklar da eğitimdeki en büyük sıkıntılarımızdan biri.

Viranşehir’in eğitim durumunu nasıl değerlendirirsiniz? Hedefleriniz nelerdir?

Eğitimde çok güzel başarılar elde ettik. Geçtiğimiz yıl üniversite sınavında, Viranşehir’den iki öğrencimiz ilk bine girdi. Bir öğrencimiz Boğaziçi Üniversitesi’ne, diğeri de Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesine yerleşti. Bu, bizim için çok önemli bir başarı. Ayrıca, son yıllarda öğretmen atamaları da arttı, devletimizin yatırımları sayesinde eğitimde daha da iyiye gidiyoruz. Hedefimizse daha iyiye gitmek.

Mesleğinizi seviyor musunuz? Neden?

Evet çok seviyorum çünkü insanları çok seviyorum, özellikle de çocukları. Eğitim, insan hayatını değiştirebilme gücüne sahip bir alan. Çocuklarla ilgilenmek, onların gelişimlerine katkı sağlamak bana büyük bir keyif veriyor.

Dünyaya bir daha gelme şansınız olsaydı hangi mesleği yapmak isterdiniz?

Az önce bahsettiğim sebepler yüzünden kesinlikle yine öğretmen olmak isterdim. Ayrıca, ortopedi doktoru olmayı da hayal etmişim, çünkü Filistin’deki insanlara yardım etmeyi çok isterdim. Bazen de Afrika’daki insanların göz hastalıklarını iyileştirmek için göz doktoru olmayı hayal ediyorum.

“Keşke bu kitabı ben yazsaydım” dediğiniz bir kitap var mı?

Alexandre Dumas’ın kitabı olan Monte Kristo’yu yazmak isterdim. Çok etkilenmişim okurken, bir gün boyunca evden hiç çıkmadan tek solukta okumuştum tüm kitabı.

Hayatı bir cümleyle anlatmanızı istesek bu cümle ne olurdu?

Allah için yaşa, Allah için sev ve Allah için öl.

Son olarak “Neva” dergisi okuyucularına söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Gençlerin hedeflerinin büyük olması gerektiğine inanıyorum. Hedefleriniz ne kadar büyükse, hayatınız da o kadar büyük olur. Hedeflerinizi yalnızca kendiniz için değil, başkalarına da faydalı olacak şekilde belirleyin. Eğitiminize her zaman değer verin, sorgulayan bireyler olun. Ayrıca, Allah’a ve insanlara karşı sorumluluklarınızı unutmayın. İnsanlar, kendi haklarını savunduğu gibi, Allah’ın haklarını da korumalıdır.

TARİHİN VE KÜLTÜRÜN BULUŞTUĞU KADİM ŞEHİR: ŞANLIURFA

Bize kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

Ben Betül YOLCU YÜZÜCÜ, 1985 Şanlıurfa Viranşehir doğumluyum. İlkokul 3. sınıfa kadar Viranşehir'de okuyup devamındaki eğitimimi Antakya/Hatay'da tamamladım. Nitekim Antakya Merkez 23 Temmuz lisesi mezunuyum. Üniversite eğitimimi Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde tamamladım. Yüksek lisans eğitimimi de Artuklu Üniversitesinde tamamladım. 2011 yılında atandığım, ilk görev yerim olan Yüksekova/Hakkari'de 3 yıl görev yaptıktan sonra görevimi memleketim Viranşehir'de sürdürmekteyim. 2020 yılından bu yana Tekneli İlk/İmam Hatip Ortaokulunda müdürlük görevimi sürdürmekteyim. Evli ve iki kız çocuğu annesiyim, ayrıca koyu bir Beşiktaş taraftarıyım.

Bize memleketiniz Viranşehir hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

Viranşehir'in geçmişine baktığımızda, Geç Roma İmparatorluğu'na kadar uzandığını görüyoruz. Çeşitli uygarlıklar bölgeyi ele geçirmek için mücadele içine girmiştir. Özellikle Osmanlı Devleti'nde I. Bayezid (Yıldırım), Timur Devleti ile yaptığı mücadeleyi kaybetmesi üzerine bölge, Timur tarafından istilaya uğramıştır. Bölgenin ekonomik faaliyeti, tarım başta olmak üzere hayvancılık ve ticaretten gelmektedir. Özellikle GAP Projesi ile tarım önemli bir yer teşkil etmektedir. Bu proje sayesinde Türkiye'de pamuk üretiminde önemli bir yere sahiptir.

Röportaj: Salih Taşo - Sahra Demiralp

Şanlıurfa'nın tarihi mirasından kısaca bahseder misiniz?

Şanlıurfa'nın tarihi mirası oldukça zengin olduğunu söyleyebiliriz. Balıklıgöl, Göbekli Tepe ve Sefertepe bunlardan bazılarıdır. Göbekli Tepe'nin öneminden söz etmek istersek, insanlık tarihinde tarım için kanıt oluşturan ilk buğdayın bulunması ve ilk tapınak olmasından dolayı dinler tarihini derinden etkilemiştir. Viranşehir özelinde baktığımızda ise özellikle Sefertepe Taş Tepeler Projesi kapsamında 2021 yılında yapılan kazılar, Neolitik döneme ait önemli veriler sağlamaktadır.

Şanlıurfa'nın kültürel özelliklerinden kısaca bahsedebilir misiniz?

Şanlıurfa'nın kültürel özelliklerine baktığımızda, gelenek ve göreneklere bağlılık devam etmektedir. Sıra geceleri, oda geceleri, sünnet düğünleri ve kirveliği örnek verebiliriz. Bunun yanında yöresel kıyafetlerin hâlâ günümüzde tercih edilmesi, kültürel yapıya ışık tutması konusunda bize yardımcı olmaktadır. Erkekler yelek ve puşi giyerken, kadınlar kaftan denilen renkli kıyafetler giymektedir. Kültürün bir diğer unsuru olan Şanlıurfa mutfağı oldukça zengindir. En meşhur yemekleri çiğ köfte, lahmacun ve Urfa kebabıdır.

Şanlıurfa'yı bir cümle ile anlatsanız bu ne olurdu?

Tarihin ve kültürün buluştuğu kadim şehir derdim.

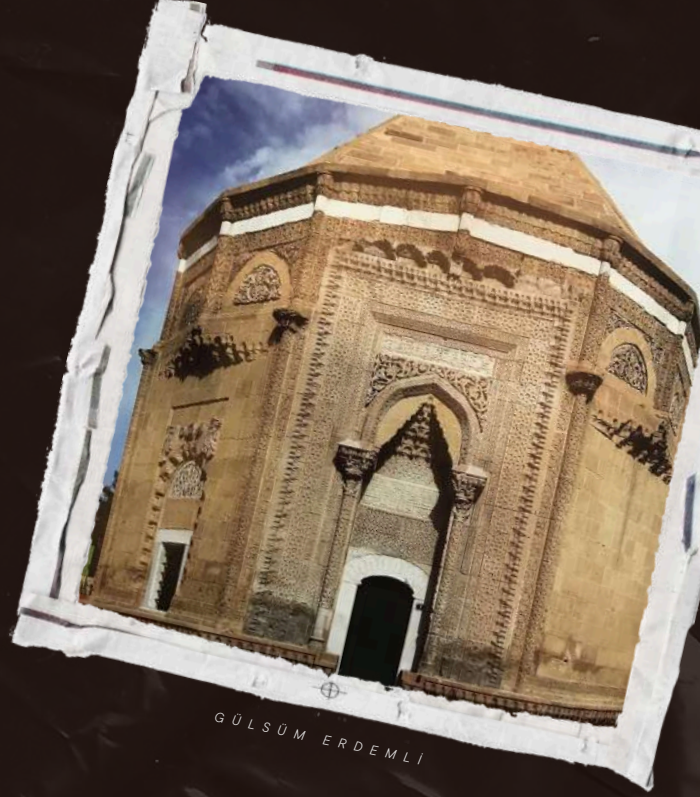
GİZLİ İNCİ: NİĞDE

Öncelikle kendinizi tanıtabilir misiniz?

Ben Rümeysa Çetinkaya, 1996 yılında Niğde'de doğdum. Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde Arapça öğretmeni olarak görev yapmaktayım.

Niğde'nin tarihi ve doğal güzelliklerinden söz edebilir misiniz?

Niğde'nin tarihi ve doğal güzelliklerine birçok örnek verebilirim. Alâeddin Camii, Gümüşler Manastırı, Roma dönemine ait Roma Havuzu, Yeşilburç Aladağları Milli Parkı, Sungur Bey Camii ve Yeşilburç Kilisesi, en önemli tarihi ve doğal güzellikleridir. Alâeddin Camii'nde saat 09.30 ile 11.00 arasında ortaya çıkan "taçlı kadın silueti" oldukça ilgi çekicidir. Efsaneye göre, yapının ustası Niğde Sancak Beyi'nin kızına âşık olur. Ustanın, Sancak Beyi'nin kızıyla evlenmesinin mümkün olmadığını bildiği için aşkını sonsuza dek yaşatmak adına caminin kapısına Bey'in kızını tasvir eden bir silüet yaptığına inanılır.

GÜLSÜM ERDEMLİ

Niğde'nin kültürü ve meşhur yemeklerinden bahsedebilir misiniz?

Niğde geniş bir kültür yelpazesine sahiptir. Özgün el dokuma halılarıyla dünyaca tanınan bir şehirdir. Ayrıca çancılık, palancılık (semercilik), bıçakçılık ve keçecilik bu bölgede hâlâ sürdürülen geleneksel el sanatları arasındadır. Bunun yanı sıra halk türküleri ve melodileri bakımından kendine hastır. En meşhur yemeği ise "Niğde tavası"dır.

Niğde sizin için ne anlam ifade ediyor?

Niğde denince akla "patates ve gazoz" gelmektedir. Özellikle Niğde'de yaşayanlar için "suyu sert, insanı mert" tabiri kullanılmaktadır.

SEZAL KARAKOÇ'UN ESERLERİNDEN 3 DERS

Dava sahibi olmak bir insan
için en büyük şereftir.
Davanızı asla terk etmeyin.

Ümitsizlik ruhun felaketidir.
Hiç bir zaman ümidinizi
yitirmeyin.

Diriliş kendi özüne dönmektir.
İnsan kendini bulmalı köklerine
sarılmalıdır.

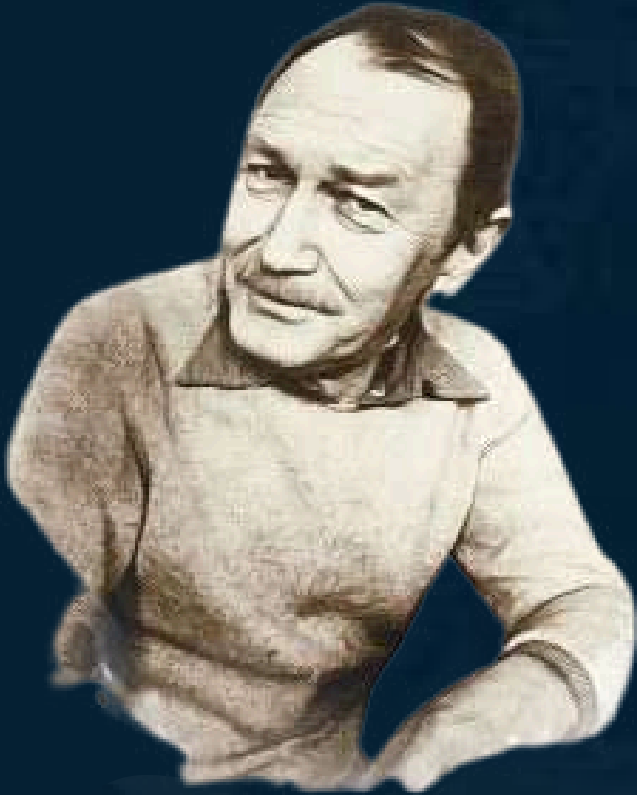

İBN HALDUN'DAN DERS NİTELİĞİNDE 3 SÖZ

Coğrafya kaderdir

Devletlerin ömrü de insanlar gibidir;
doğar, büyür, yaşlanır ve ölür.

İnsan alışkanlıklarının çocuğudur.

TURGUT UYAR'A GÖRE EN İYİ 5 TÜRK ROMANI

MAİ VE SİYAH

Halit Ziya Uşaklıgil

FAHİM BEY VE BİZ

Abdülhak Şinasi Hisar

YEŞİL GECE

Reşat Nuri Güntekin

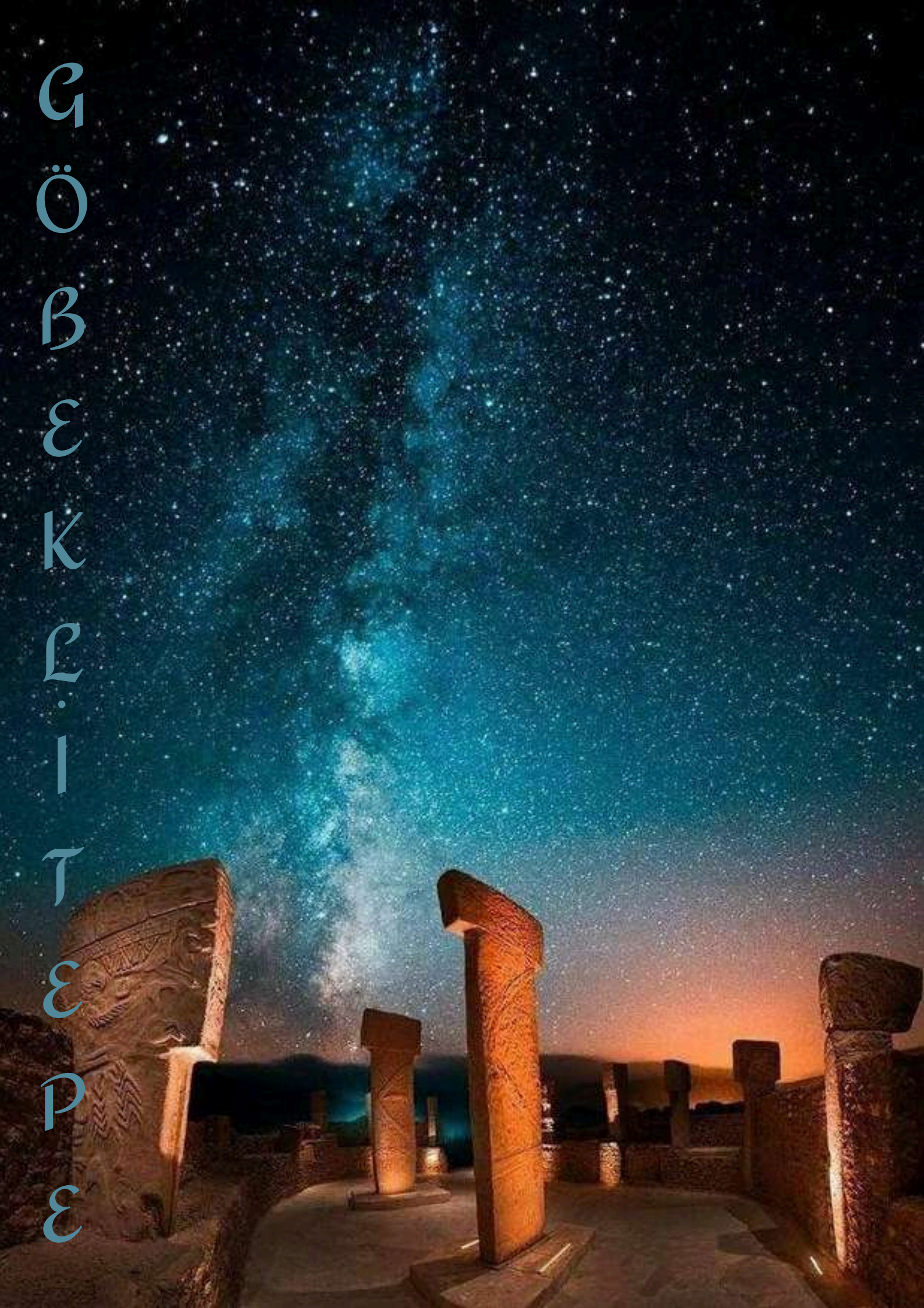
KUYUCAKLI YUSUF

Sabahattin Ali

ORTADİREK

Yaşar Kemal

Γ Ö Β Ε Κ Λ ι Τ Ε Ρ Ε

“

-Merhaba, kendinizi tanıtır mısınız?

-Merhaba, ben Sema YAŞAR. 1998 yılında, Şanlıurfa'da doğdum. Tekneli İmam Hatip Ortaokulunda matematik öğretmeni olarak görev yapıyorum.

-Bize memleketinizde bulunan Göbeklitepe hakkında bilgi verebilir misiniz?

-Tabii. Göbeklitepe Arkeolojik Alanı, Şanlıurfa kent merkezinin 18 kilometre kuzeydoğusunda, Örencik Köyü yakınlarındadır. Alan 1963 yılında, İstanbul ve Chicago Üniversitelerinin ortaklığıyla gerçekleştirilen bir yüzey araştırması sırasında keşfedilmiş ve "V52 Neolitik Yerleşimi" olarak tanımlanmıştır. Tarihte yeni sayfalar açılmasına neden olan ve yüzlerce yıldır kabul edilen bazı bilgilerin değiştirilmesini gerekli kılan Göbeklitepe'nin keşif tarihi 1963 yılına gitse de ilk kazılar 1995 yılında başlamıştır. Bir yerleşim alanı olarak kullanılmayan yalnızca dinsel amaçlara hizmet eden bu yerde birden çok tapınak bulunur. Bu yönüyle de yalnızca dünyanın en eski değil, aynı zamanda en büyük tapınma merkezi olarak kabul edilir. Göbeklitepe pek çok yeni bilginin açığa çıkmasını sağlasa da buluntularla ilgili hala çözilemeyen sorular bilim adamlarının kafasını kurcalamaya devam ediyor. Bu tapınakları yapanların kimler olduğu, Ağırlıkları 60 tonu bulan sütunların buraya nasıl taşındığı ve dikildiği, üstlerinin tonlarca toprak ve taş ile örtülerek neden gömüldükleri, tapınakların amacının tam olarak ne olduğu, cevaplanmayı bekleyen ve muhtemelen yıllarca sürecektir araştırmaları gerektirecek gizemler. Kesin olan tek şey tüm bu araştırmaların insanlık tarihine katkı yapmaya ve şimdiye kadar yazılanları tamamen değiştirmeye devam edeceği...

SAHRA DEMİRALP- FATMANUR DURMAZ

”

KÜLTÜRÜMÜZÜN AYNASI; EFSANELERİMİZ

Evrensel olarak yeryüzündeki bütün halk edebiyatı geleneklerinde yer alan türlerden birisi de efsane ya da söylencedir. Hem anlatıcı hem de dinleyiciler tarafından insanlık tarihinde yer aldığına inanılan veya öyleymiş gibi algılanan insan eylemlerinin yer aldığı bir anlatıdan oluşan bu tür, bir folklor türüdür. Türkiye Türkçesinde efsanenin yanı sıra Arapça menşeli "ustûre", "menkabe" ve "esatir" kelimeleri ile "mitoloji" kelimelerinin de kullanımı yaygındır.

Sözlü kültür ortamında yaratılan ve sözlü edebiyat geleneğinin bir türü olan efsanenin en yaygın olarak kabul gören tanımı, "gerçek veya hayalî, muayyen şahıs, hâdisse veya yer hakkında gerçek olduğuna inanılarak anlatılan hikâye" şeklindedir. Efsanelerde, tabiatüstü, "aşkın" güç veya güçlerin tecelli ettiği olayların bağlı olduğu gizli ve esrarengiz bir âlem vardır. Bu âlemin sırlarına hiçbir zaman tam olarak erişilemez. Bu bağlamda, yukarıda işaret edildiği gibi gerçeklik unsurunun yanında olağanüstülük ve kutsallık da efsanenin sahip olduğu unsurlardandır. Bir başka ifadeyle, bir efsanenin temelinde inanç unsuru mutlaka bulunurken, diğer özelliklerden bir veya birkaçı mevcuttur.

Anadolu kültüründe efsaneler geniş bir yer tutmaktadır. Anadolu efsanelerine şu örnekleri verebiliriz:

Albat Dağı Ejderhası
Şah-ı Meran (Şahmeran)
Kız Kulesi (Battal Gazi)
Karacadağ
Malhan Hazinesi
Ferhat ile Şirin
Suzan (Suzi) ve Kırk Azizler Dağı

SUZAN (SUZİ) VE KIRK AZİZLER DAĞI

Diyarbakır'ın güneybatısında, Dicle Nehri'nin kıyısında Kırk Azizler Dağı vardır. Bu dağın arkası, Kırk Azizlerin hac yeridir. Çocuğu olmayanlar, buraya dilek tutmaya gelirler. Zengin bir Süryani ailesinin hiç çocuğu olmamış. Kadın, bir dilek tutmaya gelmiş ve dileğinin gerçekleşmesi halinde bir adakta bulunmaya yemin etmiş. Sonra bir kız doğurmuş. Adına Suzan (Suzi) konulmuş. Her yıl doğum gününde, annesi onu giydirip süsler ve Kırk Azizler Dağı'na götürerek bir hayvan kurban edermiş.

Suzan, çok güzel bir kız olarak büyümüş. Müslüman komşularının oğlu Adil ile birbirlerine âşık olmuşlar. Başka bir doğum gününde, annesi bir hayvanı kurban etmek için Suzan'ı hizmetkârlarıyla birlikte Kırk Azizler Dağı'na göndermiş. Adil, onları gizlice arkalarından takip etmiş. Hizmetçilerin kurban kesme heyecanı sırasında bu durumdan yararlanarak Suzi ve Adil dağın arkasından dolaşarak buluşmuşlar. Kırk Azizler, bu davranışından dolayı Suzi'yi affetmemiş ve onu lanetlemiş. Suzi, On Göz Köprüsü'nden Dicle Nehri'ne düşmüş ve orada boğularak can vermiş. Suzi'nin ölümünden sonra Adil de aklını kaybetmiş.

Bu efsane üzerine daha sonra bir türkü söylenmiş.

Suzan - Suzi Türküsü

Kırklar Dağı'nın yüzü
Karanlık sardı düzü
Ben öleydim
Suzan-Suzi Ziyaret çarptı bizi
Köprü altı kapkara
Anne gel beni ara
Saçlarım kumlara batmış
Tarak getir de tara
Köprü'nün orta gözü
Sular apardı düzü
Ben öleydim
Suzan-Suzi Dicle ayırdı bizi

ÖZGÜR FİLİSTİN

*Her üstü kapatılan yaralar iyileşti mi sanılır?
Her gece uykusuz bir şekilde bekleyişleri,
Acımasızca öldürülmeleri
Zamanla geçer her şey derler ama
Her şey unutulur çekilen acı unutulmaz.*

*Her gün sevdiklerini kaybetmekten korkmaları,
Bu acımasızlık değil de ne?
İnsanı hayat çok yorar ama çaresizlik,
Başka...*

*Öleceğiz bir gün, gömecekler bizi
Ama acımasızca değil
Dünya güzel olsaydı
İnsanlar acımasızca öldürülmezlerdi.*

*İyi günler gelir mi bilmiyorum
Ama acımasızca öldürülen insanlar,
Geri dönmeyecekler.
Her geçen gün daha çok şey götürecek bizden.*

Sonbaharın yaprakları döküğü gibi dökü
Filistinli çocukların hayallerini, İsrail.

Rümeysa Tanşo

Malatya

AYFER BAYDUR-SEMA NUR GÖV-HAYRUNNİSA ERDEMLİ

Salih ASLAN kim desek neler söylersiniz?

Malatya'da doğdum ve eğitim hayatım Malatya'da geçti. İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldum. Evli ve bir kız çocuğu babasıyım. Şu anda Tekneli İmam Hatip Ortaokulu'nda müdür yardımcısıyım.

Hocam Malatya'yı üç kelime ile anlatın desek neler söylersiniz?

Tabi öyle üç kelime biraz az geliyor ama illaki sayı sınırlımız olacaksa "Kayısı", "Beydağı" ve "Somuncu Baba" diyebilirim.

Malatya'nın gezilecek tarihi ve sosyal mekanları nerelerdir diye sorsak neler söylersiniz?

Az önce söylediğim gibi Somuncu Baba'ya mutlaka gidilmeli. Hem mesire alanı hem de dinî atmosfer harika. O civara yakın Günpınar Şelalesi var. Yine aynı güzergâhın başında Levent Vadisi var. Orda cam terasa bir çıkın derim. Çok uzaklaşmayalım dersanız Sürgü'de böğürtlen bahçesine gidin. Orda balıklarıyla ünlü mekanlarda güzel bir ziyafet çekebilirsiniz. Piknik yapalım dersanız Orduzu Pınarbaşı'na gidebilir Kernek'te dondurma yiyebilirsiniz.

Arslantepe Höyüğü hakkında neler söylersiniz?

Açıkçası önceleri kıymetini pek bilmediğim bir yer. Sonraları araştırınca kıymet ve değerini fark ettim. Halen yeteri kadar ilgi görülmediği kanaatindeyim. Aristokrasinin doğduğu, ilk devletin ortaya çıktığı dinî ve kültürel bir merkez. Yakın Doğu'da ilk devlet toplumunun ortaya çıkışına tanıklık ediyor.

Malatyalı ünlülerden aklınıza gelen kimlerdir?

Pek çok isim var ancak ilk aklıma gelenler , Kemal SUNAL, Turgut ÖZAL, Ahmet KAYA, Belkıs AKKALE, İsmet İNÖNÜ, Oktay KAYNARCA, Kenan IŞIK, Ali KINIK... Detaylı araştırma yaparsanız eminim şaşıracağınız pek çok isim karşınıza çıkacak.

Malatya'nın lezzetlerinden bahseder misiniz?

Sanıyorum akla ilk gelen "Analı Kızlı Köfte". Yapması ne kadar zahmetli olsa da yemesi bir o kadar keyifli ve lezzetli. Ama benim favorim "Ayrınlı Kiraz Yaprağı Sarması". En başta bu tabağı bitiremem dedirtiyor fakat ikinci bir tabağı isteyince ne kadar hafif bir yemek olduğunu anlıyorsunuz. Diğer yandan benim vazgeçilmezim "Kömbe" benim gibi hamur işlerini seven biri için mükemmel. Acılı ayranımız var diğer yandan. İçinde bilinen ismiyle "semiz otu" yöresel ismiyle "pirpirim" var. Acı biberle buluşunca özellikle yaz aylarında bardak bardak içiriyor kendini . Ben biraz da ekşi olanını seviyorum.

Son olarak Malatya Kayısı hakkında neler söylersiniz?

Her yörenin havası, toprağı kendine özgü. Malatya toprağı da kayısıya uyumlu. Aynı fidanı başka yerlere ekseyiz aynı verim alınamıyor. Bunu Yeşilyurt, Gündüzbey kirazlarında da görüyoruz. Kayısıda özellikle "Hasanbey" türü en bilinen sofralık iri türler arasında. Ben kayısının yanı sıra güneşte kurutulmuş kayısı çekirdeğini de özellikle tavsiye ediyorum. Belki kayısıdan daha fazla seviyorum diyebilirim. Güneşin altında bekletilen kurutulmuş kayısıyı yani "günkurusu"nu da mutlaka deneyin.

"Mahir"

Genç bir cengaver hikayesi...

Türk yurdunda Mahir adında genç, kuvvetli ve zeki bir yiğit varmış. İnce bıyıkları uzun saçları ve heybetli duruşuyla insanlara güven verirmiş. Mahir'in bir de Mızrak adında bir atı varmış. Mızrak Mahir'in sadece atı değil yıllardır adeta bir yol arkadaşı, sırdaşı olmuş. Zeki ve yer yön duygusu çok iyi olan bu at Mahir'e pusula olur, gece karanlığında ona ışık olurmuş. Mızrak, bembeyaz tüyleri ile adeta insanı büyüleyen bir güzelliğe sahiptir. Herkes böyle bir ata sahip olabilmek için dua edermiş. Çünkü böyle bir atı olanın orduya ihtiyacı olmazmış. Bu atın verdiği güvenle Mahir kendini çok güçlü görürmüş. Mahir mızrakla beraber bütün dağları karış karış gezermiş. Mahir atıyla adeta dağları Mesken edinmiş oralarda yaşarmış.

Bu dağların ortasında bir kasaba varmış. Bu kasaba dört dağın ortasında, bereketli topraklar üzerinde kurulmuş. Ekinler burada çabucak olgunlaşmış. Hasat zamanı kurbanlar kesilir şöenler yapılmış. Bu şöenlerde yarışmalar düzenlenirmiş. Mahir'in keskin zekası ve bileği onu her yarışmada birinci yapıyormuş. Derken günlerden bir gün artık o kasabada eski bereketli günlerden eser kalmamış. Değil hasat yapmak ya da ekin sulamak artık içecek su bile bulamaz olmuşlar. Çocuklar açlıktan ölmeye başlamış. Kıtlik baş göstermeye başlayınca kasabanın ileri gelenleri Mahir'e durumu anlatmaya karar vermişler. Toplanıp Mahir'e gitmişler Mahir'e olanları uzun uzun anlatmışlar ve ancak onun bir çare bulacağını söylemişler. Mahir de düşünmek istediğini söylemiş. Mızrakla beraber dağda düşünmeye başlamış. Günler günleri kovalamış en sonunda artık çaresizce kasabalıya yapamayacağını söylemek için yola çıkmış. Atına bindikten sonra hava kararmış, fırtına çıkmış. Mahir bir anda durmuş. Hava her zamanki gibi değilmiş . Tam o anda yüzüne bir kağıt parçası yapışmış. Hemen kağıdı eline almış okumaya başlamış kağıtta:"Allah'ın izniyle bu görev sana verilmiş su kasabanın etrafında dağların ardında" yazıyormuş. Kağıdın alt kısmında bir de harita varmış. Kağıtta bu suyun çok özel bir su olduğu yazıyormuş. O sudan içenler şifa bulur, o suyun değdiği toprak yeşillenir, bereketlenirmiş. Mahir bunları duyunca çok heyecanlanmış, içini tarifsiz bir duygu sarmıştı. Ama ne yapacağı konusunda hala bir fikri yoktu o dağlarda yaşıyorsa da belli bir yere kadar çıkabiliyormuş. Dağların ardında onu neyin beklediğini bilmiyordu, tek başına gitmeyi deneyecekti. Öyle de yaptı önce kasabaya indi insanlarla konuşmaya başladı yaşadığı olaydan onlara bahsetti. Ne yapıp edip o suyu onlara getireceğine söz verdi. Bu konuşmaları yaptıktan sonra yola koyulmuştu .

Günlerce aylarca yürümeye devam ediyordu. Gecenin karanlığında o ses gelmeye başlamış bu ses titan yılanının sesi olmalıydı. O dağlarda Titan adında büyük bir yılan yaşarmış. O güne kadar bu yılanı kimse öldürememiş. Anneler akşamları çocuklarını korkutmak için o yilandan bahsedermiş. Mahir'in ilk karşılaşacağı tehlike bu yilandı. Sırtındaki oklar ve yayla yola çıkmıştı. Yılan birden Mahir'in karşısına çıkınca Mahir ne yapıp etmişse bu yılanı ilk başta bir şey yapamamış güçlü gövdesi ve çevik kuyruğuyla sürekli hamleler yapıyormuş. Mahir ilk başta yılanı kayalıkların arasına çekerek sıkıştırmaya çalışmışsa da her seferinde kurtulmayı başarmış. Yılanı iyice yorduktan sonra onu uçurumun kenarına kadar çekmişti. Bu sefer yayını ve okunu çıkarmış artık yılanın gücü tükenmişti bu sefer Mahir'in elinden kaçamayacaktı. Hemen bir ok aldı ve yayını iyice gerdi . Yılan daha hamle yapamadan Mahir okunu göndermişti .Ok tam yılanın boğazına denk gelmişti. Bir an sendeledi daha kendine gelemeden Mahir ikinci oku da fırlatmıştı. Yılan iki oku da yiyince uçurumdan yuvarlanıp aşağı düşmüş. Yılanı öldürmüştü ama Mahirde de güç kalmamıştı kayanın kenarına kıvrılıp biraz dinlenmek istedi ,çok yorulmuştu ama kasabayı ve insanları düşününce çok da zamanın olmadığını anlamıştı .

Atına binip yolculuğa devam etmeye başlayacaktı ki bu zorlu görevde tek başına gitmenin mantıklı olmadığını düşünmeye başlamıştı. Geri dönüp kasabanın gençlerinden bazılarını seçecekti. Kasabaya döndüğünde bütün gençleri meydana toplamıştı. Elbette herkes gelmek istiyordu ama bu zorlu görevde en güçlüleri en dayanıklıları ve en zekileri almak zorundaydı. Öyle de yaptı on kişiden oluşan bir atlı birlik kurdu ve beraber yola koyuldular. Günlerce at üstünde gitmişlerdi. Tam Dağın zirvesine ulaşacakken kocaman bir mağara gördüler. Mağaraya yaklaşıncı Mızrak iyice huysuzlanmaya başlamıştı. Durmadan şaha kalkıyordu. Bunu gören Mahir bir şeyler olduğunu anladı. Herkesi durdurup etrafı kolaçan etmeye başladı. Tam mağaraya yaklaşmışken mağaranın girişinde kocaman bir dev görmüş. Bu kocaman devin iki başı vardı. İri yarı gövdesi ve kocaman elleri ile bir kayayı tuzla buz edecek bir güce sahipti. Mahir ve yanındakiler ilk başta bu devin suyun başında bekleyen bir korucu sanmışlardı. Dev onları görünce kayaları yerinden söküp onlara atmaya başlamış. Neye uğradığını şaşırان Mahir ve arkadaşları geri çekilmek zorunda kalmışlardı. Şaşkınlıklarını üzerlerinden attıktan sonra yaylarını çıkarıp ok fırlatmaya başlamışlardı ama o kadar güçlü bir devdi ki oklar ona değip yere düşüyordu. Bunu görünce daha çok korkmuşlardı. Onu öldürmenin imkansız olduğunu düşünmeye başlamışlardı. Dev durmadan üstlerine gidiyordu ama sürekli arkasına bakıyordu. Bunu gören Mahir için içinde bir şeyler olduğunu anlamıştı. Çünkü dev onlarla savaşırken aynı zamanda arkasındaki mağaraya bakıyordu. Mahir'in aklına bir fikir geldi yanındakileri iki gruba ayırmaya karar verdi.

Birinci grup devin arkasından dolanarak onu mağaraya doğru çekecekti Mahir'in içinde olduğu ikinci grup ise yoluna devam edecekti. Mağaranın önünden geçmeden suya ulaşmak imkansızdı.

Birinci grup hemen harekete geçti. Dev iki grubu görünce biraz şaşırmış. Birinci gruba dikkat kesilmiş ne yapmaya çalıştıklarını izliyordu. Mağaraya doğru gittiklerini görünce koşarak onların üzerine yürümeye başladı. Birinci grup atlarla çok hızlı gittikleri için mağaranın girişine gelmişlerdi. Mağaranın girişinden içeri baktıklarında küçük bir dev görmüşlerdi. Bunu görünce devin neden bu kadar sinirli olduğunu anlamışlardı. Derdi Mahir ve arkadaşlarını öldürmek değildi. Bütün isteği yavrusunu korumakmış.

Bu nedenle önlerine dikilmişti. Birinci grup devin mağaraya çekmek için yavruya doğru giderken ikinci grup yoluna devam etmiş ve sonunda suya ulaşmışlardı. Su o kadar berrak o kadar güzelmiş ki herkesin gözü kamaşmış. Hepsi koşup kana kana sudan içmeye başlamışlar. Daha sonra oturup bu suyu kasabaya nasıl götürebileceklerini düşünmeye başlamışlar. Hemen atlarından kazma ve kürekleri çıkarıp bütün güçleriyle kayalıklara vurmaya başlamışlar. Suyu bulmanın verdiği güçle dağı aşabileceklerine inandılar ancak dağ o kadar büyük ve kayalıktı ki insan gücüyle o dağı aşılması ve suyun kasabaya götürülmesi imkansızmış. İlk başta buna inanmak istemediler. İnsan gücüyle yapılabilecek ne varsa yapmaya çalışmışlar.

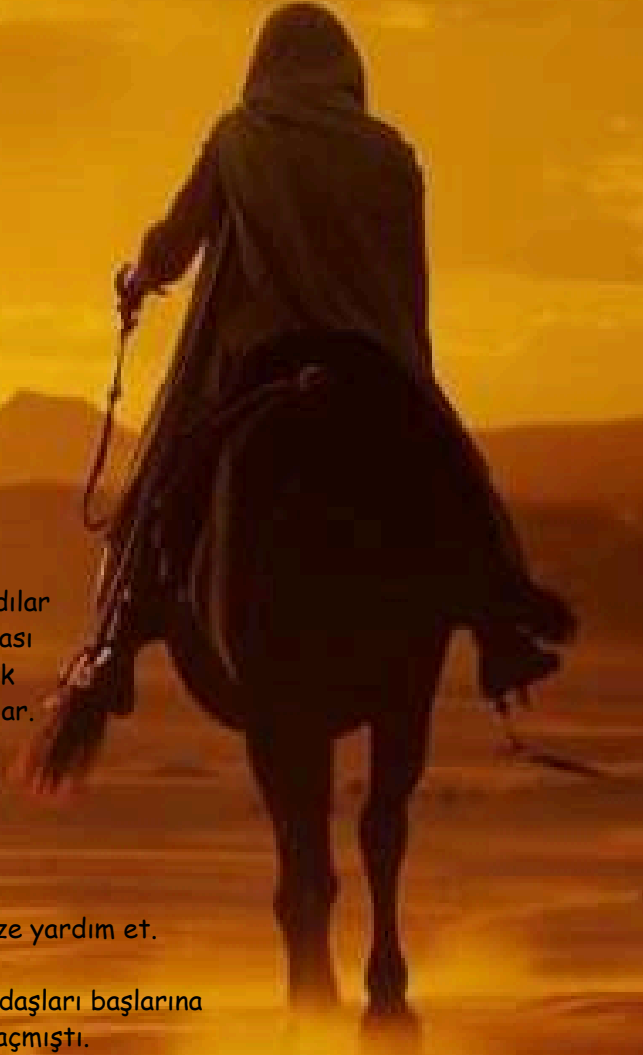
Ancak bir türlü başarılı olamayınca kudretli bir gücün bunu yapabileceğini düşündüler. Mahir, dinine bağlı bir yiğitti. Gerçek kudret sahibine sığınmaya karar verdi.

Mahir ellerini göğse açıp Allah'a dua etmeye başlamış: "Allah'ım bize yardım et bu görev için beni seçtin, biz tüm zorluğa rağmen suya ulaşmayı başardık kasabaya suyu ulaştırmamız için bize yardım et. Sen ol dersen her şey olur. "

Dua ederken birden dağ çatırdamış. Bunu duyan Mahir ve arkadaşları başlarına bir felaket geldiğini düşünmeye başlamışlardı. Atlar huysuzlanıp kaçmıştı.

Bu ürkütücü sestten sonra dağ yarılmış ve su dağdan kasabaya doğru akmaya başlamış.

Mahir çok sevinmiş kasabaya o berrak, şifalı suyu ulaştırmış. Bugünden yine eski güzel bereketli günlere dönmüşler. Herkes bu delikanlı için dua etmeye başlamış. O günden sonra Türk yurduna bir daha kıtlık gelmemiş. Bu genç yiğit ise can yoldaşı Mızrakla yine yaşadığı dağlara geri dönmüş.

Enes KAYALAR

Danışman: Eyyüp GİRİM

• D İ Y A R B A K I R

Öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

Ben Zülküf PINAR 1988 yılında Diyarbakır'da dünyaya geldim. 2016 yılında Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü'nden mezun olduktan sonra, 2019-2023 yılları arasında İstanbul'da dört yıl sosyal bilgiler öğretmeni olarak görev yaptım. 2023 yılından itibaren ise Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesindeki Tekneli İmam Hatip Ortaokulu'nda sosyal bilgiler öğretmeni olarak çalışmaktayım.

Diyarbakır'ın kültürü ve meşhur yemeklerinden bahsedebilir misiniz?

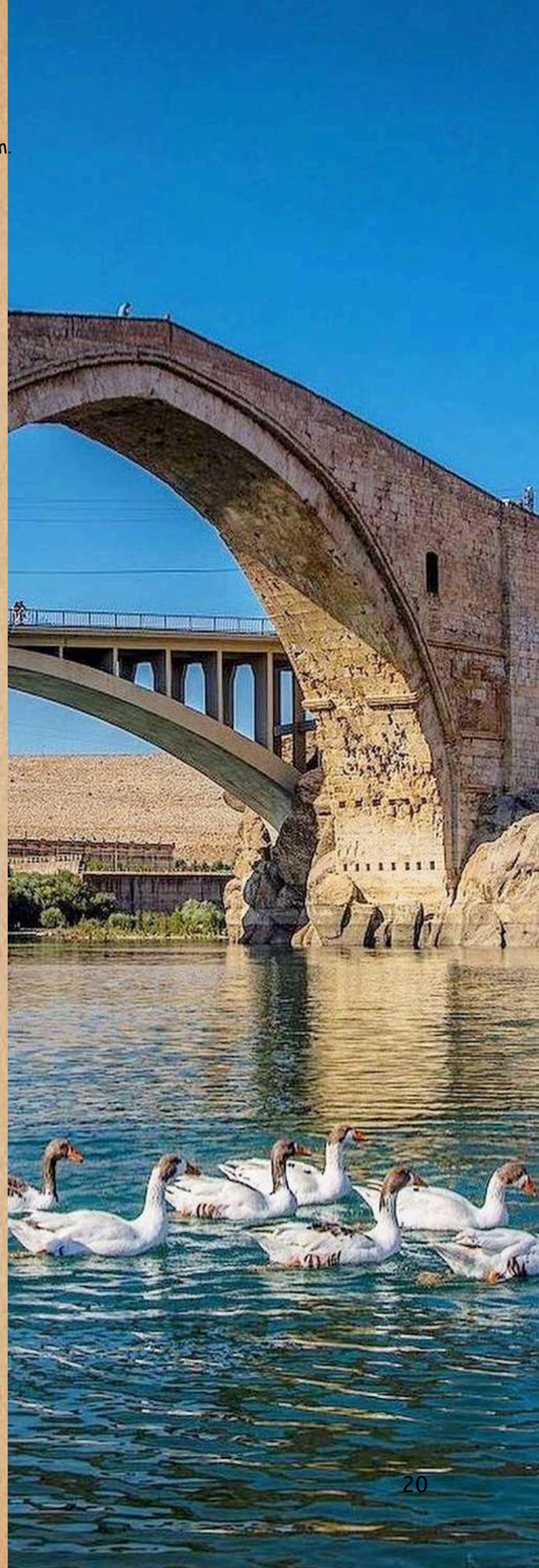
Diyarbakır'ı kültürel açıdan ele aldığımızda, oldukça zengin bir yelpazeye sahip olduğunu söylemek mümkündür. Diyarbakır, yüzyıllarca çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yaptığından dolayı "medeniyetin beşiği" olarak anılmaktadır. Özellikle Ergani Çayönü, Anadolu'da tarımın ilk başladığı yerlerden biridir. Gelenek ve göreneklerine baktığımızda, sözlü geleneğin mihenk taşı olan dengbêjlik hâlâ varlığını sürdürmektedir. Halk oyunlarının çoğu halay türündedir; çepik, lorke, çaçan, esmer ve grani halayları en yaygın olanlardır. Düğünler, yıllar içinde değişim geçirse de geçmişle bağını hâlâ sürdürmektedir. Şehrin geçmiş kültürüne bağlı olduğunu anlamamızın en güzel örneklerinden biri de geleneksel kıyafetlerdir. Kadınlar kofi (kadın başlığı), fistan, dari, leçek (tülbent), puşi ve kuşakla bezenirken, erkekler puşi, şalvar ve yelek giyerler. Diyarbakır'da birçok el sanatı durma noktasına gelmişse de bakırcılık ve çömlekçilik gibi alanlarda faaliyetler devam etmektedir. En meşhur yemekleri ise meftune ve çiğerdir.

Diyarbakır'ın tarihi ve doğal güzelliklerinden söz edebilir misiniz?

Diyarbakır'ın tarihi ve doğal yapılarından söz edecek olursak, özellikle birçok mimari yapıdan bahsedebiliriz. Bunlar; tarihi surlar, Ulu Cami, Hasan Paşa Hanı, Sütlüklü Han, Malabadi Köprüsü, On Gözlü Köprü, Keçi Burcu, Dört Ayaklı Minare, Surp Giragos Ermeni Kilisesi ve Meryem Ana Kilisesi gibi örneklerle temsil edilmektedir. Ulu Cami'nin çok uzun bir geçmişi vardır. Diyarbakır'da hüküm sürmüş tüm devletler bu camiye büyük önem vermiş ve onarmışlardır. Özellikle caminin avlusunda, ünlü bilgin El Cezerî'nin yaptığı güneş saati bulunmaktadır. Hevsel Bahçeleri ve Diyarbakır Surları ise günümüzde UNESCO tarafından Türkiye'nin 14. miras alanı olarak UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kaydedilmiştir.

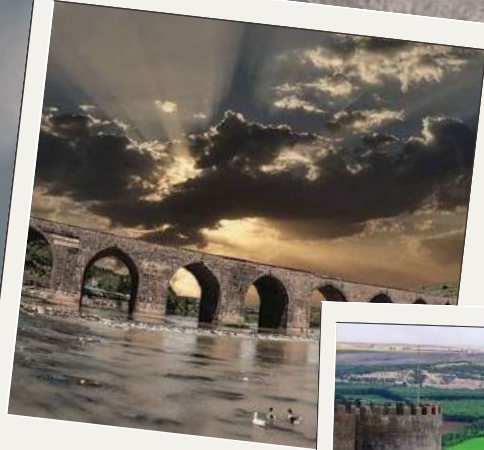
Diyarbakır sizin için ne anlam ifade ediyor?

Diyarbakır benim için "misafirperverlik" ve "yüzyıllardır ayakta duran tarihi" ifade ediyor.

Malabadi

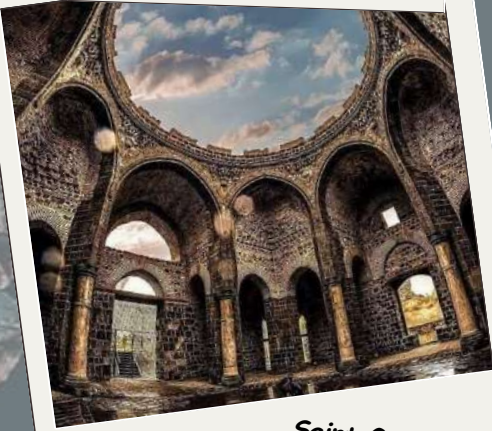
On Gözlü Köprü

Saray Kapı

Keçi burcu

Saint George

Ulu Camii

Ulu Camii

Meftune

Ciğer

NEYİ

ZENCEFİL

- Zencefil, soğuk algınlığı semptomlarını hafifletir.
- Hazımsızlık, gaz ve şişkinlik gibi sindirim sorunlarına iyi gelir.
- Kas ağrılarını dindirir.
- Adet öncesi gerginlik sendromu ve regl ağrılarını hafifletir.
- Mide bulantısını yatıştırır.
- Kan şekeri düzenler.
- Öksürüğe ve boğaz ağrısına iyi gelir.
- Kötü kolesterolü düşürür.
- Antioksidan etkisiyle bağışıklığı güçlendirir.
- Kalp hastalıkları riskini azaltır.
- Anksiyete, depresyon ve travma sonrası stres bozukluğuna iyi gelir.
- Mide ağrısını yatıştırır.
- Bağırsak hareketlerini iyileştirip, ishal ve kabızlığı giderir.
- Balgam söktürücüdür.
- Kilo vermeye yardımcıdır.
- Beyin fonksiyonlarını destekler.
- Toksinlerin vücuttan atılmasını sağlar.

NEDEN

KUŞBURNU

- Bağışıklığı güçlendirir.
- Öksürük ve boğaz ağrısı gibi soğuk algınlığı semptomlarını yatıştırır.
- Eklem ağrılarını azaltır.
- Sindirim sisteminin sağlıklı çalışmasına yardımcı olur.
- Kan basıncını dengeler.
- Vücuttaki enfeksiyonu azaltabilir.
- Kardiyovasküler hastalıklara karşı koruma sağlayabilir.
- Cilt sağlığına iyi gelir.

İÇMELİYİZ?

NANE LİMON

- Boğaz yollarını rahatlatır
- Enfeksiyon riskini azaltır
- Sindirimi kolaylaştırıcı özelliği vardır
- Bronşit ve astım rahatsızlıklarına iyi gelir
- Mide bulantısına iyi gelir
- Mide spazmını geçirir
- Vücuttaki bakterilerin atılmasını sağlar
- Ülser rahatsızlığı için faydalıdır
- Bağırsak kurtlarını yok eder
- Kabızlığı önler
- Enerji verir
- C vitamini içerir

İÇMELİYİZ?

PAPATYA ÇAYI

- Papatya çayı iltihap gidericidir.
- Yara iyileştirici etki gösterir.
- Sindirim sistemini düzenler.
- Adet öncesi gerginlik sendromu belirtilerini hafifletir.
- Stres ve kaygıyı azaltarak sakinleştirir.
- Daha rahat uyumaya yardımcı olur.
- Soğuk algınlığına iyi gelir, öksürük gidericidir.
- Boğazı yumuşatarak boğaz ağrısına iyi gelir.
- İshale karşı etkilidir.
- Kalp hastalıkları riskini düşürür.
- Diyabet tedavisine yardımcıdır.
- Egzama ve cilt problemlerini giderir.
- Osteoporoz tedavisinde kullanılabilir.
- Anti kanser etkili bileşenlere sahiptir.

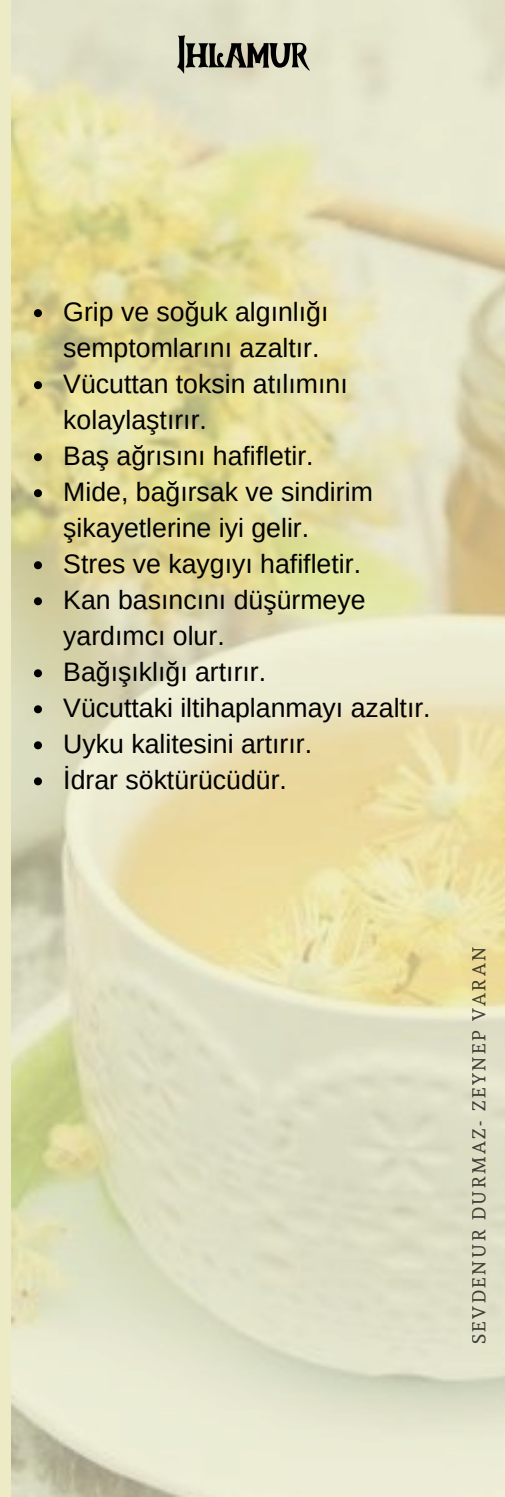
ADA ÇAYI

- Adaçayı kronik hastalık riskini azaltır.
- Kötü kolesterolü düşürür.
- Boğaz ağrısına ve öksürüğe iyi gelir.
- Menopoz semptomlarını hafifletir.
- İdrar söktürücü etki gösterir.
- Sakinleştirici etkiye sahiptir, stresi azaltır.
- Mide ve sindirim sistemini iyileştirir.
- Ağız ve diş sağlığına iyi gelir.
- Bilişsel yetenekleri artırmaya yardımcı olabilir.
- Kanseri hücrelerinin büyümesini ve oluşumunu baskılayan bileşiklere sahiptir.
- Uyku sorununa iyi gelir.
- İshal hafifletebilir.
- Kemik sağlığını destekleyebilir.

İHLAMUR

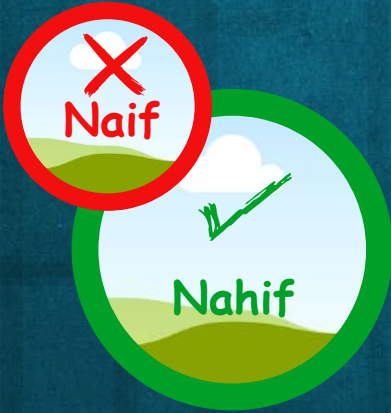
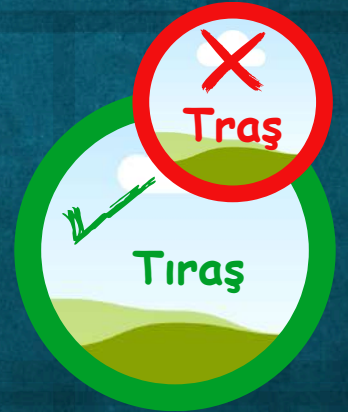
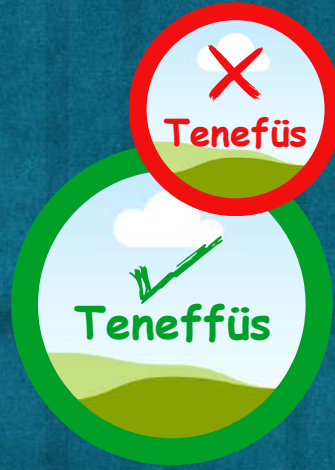
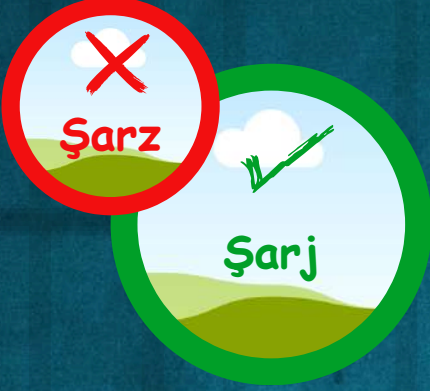
- Grip ve soğuk algınlığı semptomlarını azaltır.
- Vücuttan toksin atılımını kolaylaştırır.
- Baş ağrısını hafifletir.
- Mide, bağırsak ve sindirim şikayetlerine iyi gelir.
- Stres ve kaygıyı hafifletir.
- Kan basıncını düşürmeye yardımcı olur.
- Bağışıklığı artırır.
- Vücuttaki iltihaplanmayı azaltır.
- Uyku kalitesini artırır.
- İdrar söktürücüdür.

DOĞRUSU

NEDİR?

YANLIŞ

Vincent Van Gogh
kulağının tamamını
kesmiştir

DOĞRU

Aslında sadece
kulak memesini
kesmiştir

YANLIŞ

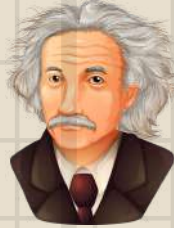
Newton kafasına düşen
elmayla yer çekimini
bulmuştur.

DOĞRU

Elma kafasına değil yanına
düşünce yer çekimini
bulmasına yardımcı oldu

YANLIŞ

Einstein, okulda çok
başarısız bir öğrenciydi.

DOĞRU

Aksine özellikle sayısal
derslerde çok başarılıydı

YANLIŞ

Dünyayı turlayan ilk kişi
Ferdinand Macellan'dır

DOĞRU

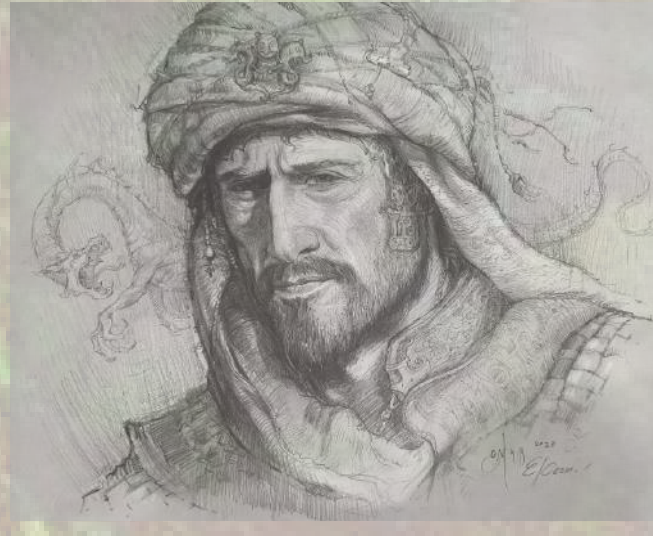

Daha yolun yarısındayken
vefat etmiştir.

EL CEZERİ

Cezerî, 1136 yılında Cizre'nin Tor Mahallesi'nde doğdu. Öğrenimini Camia Medresesi'nde tamamlayarak, fizik ve mekanik alanlarında yoğunlaştı ve pek çok ilke ve buluşa imza attı. Cezerî, babası gibi, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da vasal olarak hüküm süren Artuklu Beyliği'nin Mardin Kolunun ikametgâhı olan Artuklu Sarayı'nda baş mühendislik yaptı. Ardından Musul Zengi Hanedanı'na ve Eyyubiler Devleti Sultanı Selahaddin Eyyubi'ye hizmet etti. Batı yazınında, MÖ 300 yıllarında Yunan matematikçi Archytas tarafından buharla çalışan bir güvercin yapıldığı belirtilse de, robotik alanında bilinen en eski yazılı kayıt Cezerî'ye aittir. Bir çalışmaya göre Cezerî, bir zanaatkâr geleneğinin parçasıydı ve bu nedenle bir mucitten daha çok, cihazların teknolojisinden ziyade işçiliğine ilgi duyan bir mühendisti. Makineleri genellikle teorik hesaplama yerine deneme yanılma yoluyla ortaya çıkardı. Dünya bilim tarihinde, bugünkü sibernetik ve robot bilimi konusunda önemli çalışmalar yapan ilk bilim insanı olan Cezerî'nin yaptığı otomatik makineler, günümüz mekanik ve sibernetik bilimlerinin temel taşlarını oluşturmaktadır. "Mekanik Hareketlerden Mühendislikte Faydalanmayı İçeren Kitap" (El Câmî-u'l Beyn'el İlmî ve El-Amelî'en Nâfi fî Sînâ'ati'l Hiye / Arapça: تَيْنُ الْعِلْمِ وَالْعَمَلِ النَّافِعُ فِي صِنَاعَةِ الْحَيْلِ) adlı eserinde 50'den fazla cihazın kullanım esaslarını, yararlanma olanaklarını çizimlerle gösteren Cezerî, tatbikata çevrilmeyen her teknik ilmin doğru ile yanlış arasında kalacağını söylemektedir. Bu kitabın özgün kopyası günümüze kadar ulaşamamışsa da, bazı kopyaları Kuzey Amerika ve Avrupa'daki bazı kütüphaneler ve müzelerde bulunmaktadır. Kendisi tarafından yazılmış birkaç icadını anlatan orijinal eserleri ise dünyanın çeşitli yerlerinde bulunmaktadır. Günümüze ulaşmış en eski el yazması, İstanbul'da bulunan Topkapı Sarayı'ndaki "Olağanüstü Mekanik Araçların Bilgisi Hakkında Kitap" adlı eseridir. Diğer eserleri ise Bodleian Kütüphanesi, Leiden Üniversitesi Kütüphanesi, Chester Beatty Kütüphanesi ve Avrupa'nın birkaç başka kütüphane ve müzesinde bulunmaktadır.

Dünyanın ilk sibernetik ve robotik bilgini

Yapıtları

- Filli su saati
- Tavus kuşlu ibrik
- Kandil saati
- Mumlu saatler
- Fıskiyele
- Otomatik su makinesi
- Abdest için otomatlar
- Saz çalan robotlar

Eserleri

- El Câmî-u'l Beyn'el İlmî ve El-Amelî'en Nâfi fî Sînâ'ati'l Hiye (Mekanik Hareketlerden Mühendislikte Faydalanmayı İçeren Kitap)
- Elliden fazla makinenin kullanım esaslarını ve mantığını sanat eseri niteliğinde görsellerle aktardığı bu kitabın orijinali günümüze ulaşmamıştır. Ancak bazı kopyaları Kuzey Amerika ve Avrupa ülkelerinin çeşitli kütüphane ve müzelerinde yer almaktadır.
- El yazması olarak bugün ulaşmış en eski eseri ise "Olağanüstü Mekanik Araçların Bilgisi Hakkında Kitap" tır ve halen İstanbul'da bulunan Topkapı Sarayı'nda meraklı ziyaretçiler için sergilenmektedir.

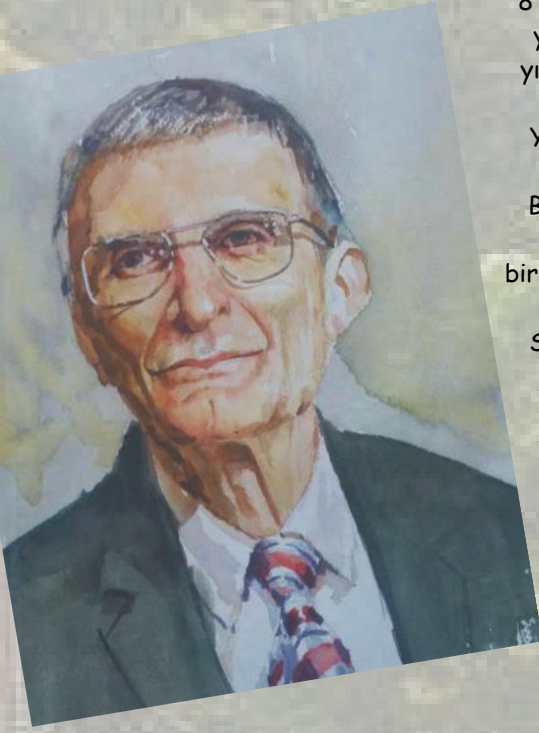
AZİZ SANCAR

8 Eylül 1946'da Mardin'in Savur ilçesinde, orta gelirli çiftçi bir ailenin sekiz çocuğundan yedincisi olarak dünyaya gelen Aziz Sancar, temel eğitimi Mardin'de tamamladı. Lise yıllarında futbolcu olmak istiyordu. Ancak son sınıfta bu sevdasından vazgeçti ve yüksek öğrenimine devam etmek üzere İstanbul'a gitti.

Yüksek lisans ve doktorasını Amerika'da tamamlayan Aziz Sancar, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri vatandaşıdır.

Biyokimya profesörü Gwen Boles Sancar ile evli olan Aziz Sancar, ABD'de okuyan Türk öğrencilerine yardım etmek ve Türk-Amerikan ilişkilerini geliştirmek amacıyla eşiyle birlikte Aziz & Gwen Sancar Vakfı'nı kurarak, ABD'nin Kuzey Carolina eyaletinde "Carolina Türk Evi" isimli bir öğrenci misafirhanesi açmıştır.

Sancar, bir röportajında 40 yaşına kadar günde 18 saat çalıştığını, daha sonra ise bunu günde 12 saate düşürdüğünü söylemiştir.

Aziz Sancar Kariyeri

1963 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne kaydoldu ve 1969 yılında bu fakülteyi birincilikle bitirdi. Memleketi Savur'da bir sağlık ocağında iki yıl doktor olarak çalıştıktan sonra, kazandığı NATO-TÜBİTAK Bursu ile ABD'nin en prestijli tıp eğitim kurumlarından Johns Hopkins Üniversitesi'ne gitti ve araştırmalarına devam etti. Yaşadığı uyum sorunları nedeniyle Türkiye'ye geri dönen Aziz Sancar, eğitimi tamamlamak istediğinden bir süre sonra Dallas Teksas Üniversitesi'ne gitti. Dallas'ta üniversitenin moleküler biyoloji programına dahil oldu. Sancar, danışmanı Claud Stanley Rupert ile "fotoliyaz" olarak adlandırılan bir çalışma gerçekleştirdi ve klonlanmış bir genin, zarar görmüş DNA onarımında kullanılmasını keşfetti. Bu buluşu ile önce yüksek lisans, ardından 1977 yılında da doktora derecesini aldı.

Aziz Sancar, 1977-1982 yılları arasında Yale Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde çalıştı. Bu dönemde nükleotit kesim onarımı araştırmalarına başladı. DNA onarımı dalında doçentlik tezini tamamladı. 1997 yılından itibaren araştırmalarını biyokimya ve biyofizik alanında yaptığı çalışmalarla tanınan ABD'nin Kuzey Carolina eyaletindeki Chapel Hill'de, Kuzey Carolina Üniversitesi biyokimya ve biyofizik bölümü'nde sürdürmektedir.

Aziz Sancar Ödülleri & Başarıları

DNA onarımı, hücre dizilimi, kanser tedavisi ve biyolojik saat üzerinde çalışmalarını sürdüren Sancar, bugüne dek 415 bilimsel makale ve 33 kitap yayımladı. Sancar, kanser tedavisinde sirkadiyen saat kullanımıyla ödüller kazandı.

2001 yılında Amerikan Kimya Cemiyeti tarafından verilen Kuzey Carolina Seçkin Kimyager Ödülü'nü almaya hak kazanan Sancar, 2005 yılında bilim dünyasının en prestijli üyeliklerinden biri olan ABD Ulusal Bilimler Akademisi'ne seçilen ilk Türk bilim insanı oldu. Sancar, 2006 yılında ise Türkiye Bilimler Akademisi'ne asli üye olarak seçildi.

Aziz Sancar, hasar gören DNA'ların hücreler tarafından nasıl onardığını ve var olan genetik bilgisinin nasıl korunduğunu haritalandıran araştırmaları ile, Amerikalı Paul Modrich ve İsveçli Tomas Lindahl ile birlikte 2015 Nobel Kimya Ödülü'nü kazandı. Sancar, Modrich ve Lindahl, 30 yıldan uzun süre, birbirlerinden bağımsız olarak bakteri hücreleri üzerinde çalışma yapmışlardı. İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından verilen Nobel Kimya Ödülü, Aziz Sancar'a, Alfred Nobel'in ölüm yıldönümü olan 10 Aralık'ta düzenlenen törenle, İsveç Kralı XVI. Carl Gustaf tarafından takdim edildi.

Nobel Ödülü alan ikinci Türk bilim insanı olan Sancar, "Beni ödüle götüren, Atatürk'ün ve Türkiye Cumhuriyeti'nin yaptığı eğitim devrimidir. Dolayısıyla bu ödülün sahibi, Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil eden Anıtkabir Müzesi'dir." diyerek Nobel Ödülü ile madalya ve sertifikasını Anıtkabir'e teslim etmiştir. Sancar'ın ödülü, Anıtkabir'de yer alan "Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi"nde kendisine ayrılan özel alanda sergilenmektedir.

Sancar'ın aldığı en önemli ödüllerin listesi şöyledir:

- ABD Ulusal Bilim Vakfı (National Science Foundation) Genç Araştırmacı Ödülü (1984)
- Amerikan Fotobiyoloji Derneği (American Society for Photobiology) Ödülü (1990)
- ABD Ulusal Sağlık Enstitüsü (National Institutes of Health) Ödülü (1995)
- TÜBİTAK Bilim Ödülü (1997)
- ABD Fen ve Sosyal Bilimler Akademisi (American Academy of Arts and Sciences) Ödülü (2004)
- ABD Ulusal Bilimler Akademisi üyeliği (2005)
- TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi) üyeliği (2006)
- Vehbi Koç Ödülü (2007)
- Nobel Kimya Ödülü (2015)

DÜNYA HARİTASINA bir de böyle bakın

Günümüzde en yaygın
kullanılan
haritalarda
böyle görünüyor

Oysa yanyana olsalardı
böyle görüneceklerdi

Harita bilimciler yüzyıllar boyunca gerçeğe en yakın haritayı yapmak için mücadele verdi. Ancak bir kürenin yüzeyini bozulma olmadan düz bir zemine oturtmak mümkün değil...

Afrika kıtasının yüz ölçümü yaklaşık 30 milyon kilometrekare, Grönland Adası'nın ise 2 milyon kilometrekare...Merkatör projeksiyonu, Afrika ve Grönland'ı haritada neredeyse aynı büyüklükte yansıtıyor. Boyutlandırma Ekvator ve çevresinde gerçeğe daha yakinken, hata payı kutuplara doğru sonsuza yaklaşıyor...

Bugüne kadar kuşkusuz daha doğru boyutlandırma yapan haritalar da oldu. Ama bütün haritalar bir konuda iyiyken başka bir konuda gerçekliği bozdu

Oysa yan yana böyle
görünüyorlar

İnternete "Dünya Haritası"
yazarsak, Rusya ve Afrika
böyle görünüyor

Eşit alan haritası olarak bilinen Gall-Peters projeksiyonu...Bu haritada Grönland ve Afrika'nın boyutları Mercator'dan çok daha doğru bir şekilde veriliyor. Ancak burada da ülke şekilleri bozularak daha gergin ve esnek bir hal alıyor. Bilim çevreleri tarafından ise dünyanın en doğru haritası olarak kabul edildi.

Boyut ve şeklin tamamen çarpıtıldığı modern haritalar da yapıldı. Bu dengeyi en iyi koruyan Winkel Tripel projeksiyonu, 1921 yılında Alman haritacı Oswald Winkel tarafından hazırlandı. Winkel Tripel projeksiyonu, National Geographic tarafından 1998 yılından beri kullanılıyor.

HAYATI 1 CÜMLEYLE ANLAT

Hayat, kalabalıklar arasında mücadele etmek, sonrasında belli belirsiz bir yaşam sürmek ve en sonunda silinip yok olup gitmektir.

Hayat, ellerimizde sevgi ipleriyle tuttuğumuz bir kukla oyunudur.

Hayat, yaratıcıya onurlu bir hikaye sunma çabasıdır.

Hayat, sorumluluklarının arasında kaldığında annenin söylediği "keşke hep çocuk kalsaydık" sözünü anlamaktır.

Hayat, sevdiklerin için yaşamaktır.

Hayat, dört yanımız duvarlarla çevrilmiş olsa bile bir çıkış kapısı bulabileceğimizin ümididir.

Hayat, her şeye rağmen gülümseyerek devam ettiğimiz bir yolculuktur.

Hayat, insanın sevdiklerinin yanında olmasıdır.

Hayat, yaradana itaat edip huzur bulmaktır.

Hayat, acı ve mutluluğun aynı nakışta bulunduğu bir sabır dokumasıdır.

Alın Bu Bilgilerle Ne Yaparsanız Yapın

1

Esenler otogarından Almanya'ya otobüs vardır.

2

"pijamalı hasta yağız şoföre çabucak güvendi" cümlesi alfabemizdeki tüm harfleri içermektedir.

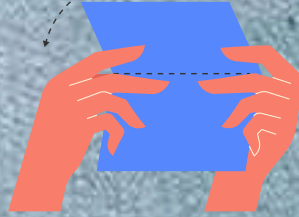
3

Dünyadaki tavuk sayısı insan sayısından fazladır.

4

Hiçbir kağıt yedi defadan fazla ikiye katlanamaz.

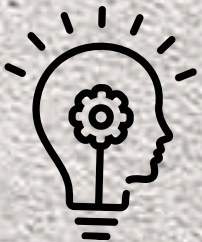
5

Otobanlardaki yolları ayıran kesikli beyaz çizgilerin uzunluğu 3 , çizgiler arası boşluklar da 9 metredir.

6

Ketçap Likopen içeriği nedeniyle 1830'lu yıllarda ilaç olarak kullanılıyordu.

RAMAZAN SABAZ PETROL

RAMAZAN SABAZ TİCARET

■ *arçelik* BAYİİ

0542 476 14 63 - 0543 476 14 63

Kale Mah.Ceylanpınar Cad.No:70/A Viranşehir/ŞANLIURFA

